

skem, posebno okoli Vöslava; in ko bi vinogradi še bolj pognali bili, bi letos ne bilo tam nobene trgatve. V Galiciji sicer ni bilo mraza, pa se je prav malo grozdja nasnovalo. Največ škoda je trpela Ogerska, ki toliko vina daje. Polovico in črez je vzel mraz v zapadnih in južnih pokrajinah; menje je pozeblo okolj Komorna in Pešta. Okolj Šoprona se pa razun mraza še kaže toliko število „vincarjev“, da jih morajo pobirati in pokončevati. Pri Pečuhu je toča vinograde za letos in tudi prihodnje leto pokončala. Na Hrvačkem je k sreči one noči, ko je hud mraz bil, gosta megla deželo pokrivala in premrazenja ovarovala. Avstrija tedaj letos ne bo dosti vina imela; pa če ostane, kar se še kaže, bo vendar še srečnejša, kakor druge dežele.

Na Badenskem in ob Renu, kjer tako imenitna vina rastejo, so vinogradi celó pozebli. Isto se sliši iz Laškega, le v Piemontu je menj škode. Naj več škode pa ima Francoska. Najslavnejši vinogradi, kakor n. pr. v Champanji, so popolnoma pozebli; na jugu proti pirenejskim planinam in ob morju ni bilo mraza. Iz vsega tega se da sklepati, da bo letos malo vina, ter bo cena, ki je že itak visoka, še bolj poskočila. Bode tedaj treba z vinom modro ravnati in ga zmerno piti. Iz tega pa nikakor ne sledi, da bi morali mesto vina žganje piti, kar se žalibože med Slovenci že godi, če tudi prav žalostni glasovi o nesrečni smrti žganjepivcev dobajajo.

Dopisi.

Iz Slatine, 10. jun. — Na Slatini ni letos do zdaj nič kaj prav živo. Misliło se je pred, da bodo veseli Dunajčani, kateri jako radi na Slatino hodijo, svoje hiše na Dunaji za dragi penez tajcem prepustivši, v obilici v cenejšo Slatino trošit prišli; pa dosedaj jih še ni, če jih še ne bo. — Borzni „švindeli“ jim je menda pretrdo dal. Židov je na Slatino leto na leto več prihajalo, da se je že Slatini priimek obešati jel: „Judenbad“. Lani je tega predrznega, skopega in požrešnega rodú že tako vse mrgolelo, da je to najčednišim in najimenitnišim ostalim gostom že jako presedalo, in so zavoljo židov sicer rajsko Slatino že popuščati jeli. Letos še dozda o židovskih gostih ni ne duha ne sluha, jih tudi veliko menda ne bo. Ker imajo judje gotovo največ zgubiti, kadar golufija zgubi, so tudi sila veliko na borzi zgubili. Žid pa nima božjega mira niti počitka, dokler ni zopet „našahrál“, kar je bil zgubil. Bil je pa tudi letošnji majnik bolj za sedeti pri topli peči, nego za sprehajanje rahlokožne gospode po hladnih kopaljščih.

Lepo gledališče imajo tudi na Slatini. Deželo samo le stane nekaj jezer gold. Kako živo da ga je treba, razvidno je poleg mnogo družega tudi iz tega, da so bili pri predstavi bink. pone-

deljek, kakor pravijo trije poslušalci! Vrli godci so se nevoljno ozirali po občirni praznoti in godrujali: „Čemu vruga le sami sebi godemo?“ — Še drugi uzrok je, da se gospóda letos tako kesno na Slatino spravlja. Boji se namreč črnega spomina grenke smrti. O tem pa zdaj rajši molčim in povem drugo pot, kadar tega uzroka več ne bo. —

Naj še to povem, da se nam jako čudno zdi, zakaj bi „Slov. Narodu“ v glavo ne moglo „Gospodarjevo“ imenovanje od liberalne stranke zamolčanil liberalnih slov. kandidatov. „Gosp.“ jih ni bilo treba dolgo iskati, saj jih je „Tagesp.“ nekaj dni pred imenovala; če pa „Gospodar“ pravih zasledil ni, se je pa najboljše čuditi temu, da „Narod“ imenovanim ne oporeka, mesto jeziti se in kregati.

Iz Ljutomera. Pri volitvah v okrajni zastop smo Slovenci vrlo zmagali. Pri velikem posestvu je voljenih 8 narodnjakov, pri kmetiških občinah 11, trg Veržeje je volil 4; zastopnik velikega posestva je tudi Slovenec, katerih bode v okrajnem zastopu 24 proti 8 nemškutarjem, ktere je volil Ljutom. trg. Nemškutarji so bili vse žile napeli, da bi zmagali. Agitirali so noč in dan, volilci so se pred njimi balí in skrivali kot nekda pred Turkom. Vendar so dobili pri kmetiških volilcih kandidati nemškutarjev samo 13 glasov, čeravno vsi njihovi kandidati niso bili nemškutarji. Slovenci pa so dobili 39 glasov. Nasprotniki so slepili volilce, češ, da bode načelnik njihove stranke zastonj delal pri okrajnem zastopu! Neki kmet jim na to odgovori: „Če Slovenec, naš domačin, ne more zastonj vse delati, koliko manj bode to storil ptujec, ki je k nam priromal, ali pa tak človek, ki zasmehuje slovenskega kmeta, ki le nemški govori in pisari, ki ravná s kmetom, kakor s svojim hlapcem. Kolika dobrota je to za nas, da se nam pri okrajnem zastopu in posojilnici slovenski piše!“ Bog živi take kmete! —

Iz ljutomerske okolice, 10. junija. (Letina.) Letina kaže tukaj slabo. Žita je zvečinom rja poškodovala, koruza je ostala zavolj slabega in mrzlega vremena pod zemljo in tudi krompir z drugimi spomladanskimi setvami ni takošen kakor druga leta; tudi sadja razun češenj ne bo skoro nič. Naj večje upanje še sedaj stavimo na vinograde; toda bojimo se, da nam vedno spremenljivo in mrzlo vreme še tudi tega upanja popolnoma ne uniči.

Iz okolice sv. Lenarta v Slov. goricah. — (Na sramoto zapeljivcem in zapeljanim.) Proti hudobiji svojih nasilnikov in proti mačkinji natori svojih vrstnikov nemamo kmetje druge pomoči več, kakor da v javnosti svoj glas povzdignemo in vsem, kateri so še poštenega srca, oči odpremo. Razglasi torej, predragi nam „Gospodar!“ čudne spletke, ki so zopet letos se godile pri volitvi v okr. zastop!

Goričani šentlenarskega okraja smo zopet obsojeni, v okr. zastopu imeti ljudi, do katerih zaupanja nemamo. Izvoljen je bil 29. maja z večino glasov prejšnji okr. zastop, obstoječ večidel iz možakov, ki naših potreb ne poznajo, ali jih pa v svoji timoglavosti poznati nečejo. — Predsednik okr. zastopa, Urbančič Jan., je že lani pokazal, da ni mož beseda. Dne 10. sušca 1872 je vpričo predstojnikov celega okraja obljubil, da se bodo steze v natori — po navajanju peska od dotičnih srenjčanov — posipavale, kar je ljudem imajočim živine in potrebnih ljudi, najbolj prilično. Urbančič je pa svojo besedo pregriznil in posipavanje na dražbo dal, kar nam toliko več prizadeva, ker je za denar v sedanjem času velika stiska. —

Vprašal bo svet, zakaj da si Goričani zopet te ljudi volijo? Zato, ker so — zaspane mevže, ki se dajo advokatu Jugu slepiti in strahovati! Jug je poslal — in to (čujte!) v imenu okrajnega zastopa! volilcem ukaz dne 24. maja, štev. 136., v katerem zapoveduje, da se prejšnji odborniki volijo, in na Jugovo komando prikimajo nevedni in nesamostalni volilci, pa volijo, kakor jim advokat Jug zapoveda. V svojem ukazu je že bil tudi vsa mesta v odboru razdelil, sebi podpredsedništvo pridržavši, preden še je vedel, ali bo izvoljen ali ne.

Izvoljeni so torej po Jugovej volji: Urbančič Jan. s 16 glasovi od 27, bil je že prej načelnik; dr. Jug Jož. kot podpredsednik, kar je tudi bil poprej; špekulativnik za svojo pisarnico; Pauer Pav., hišni najemnik graški, zastopan po svojem oskrbniku, toraj izvedenec okrajnih zadev, da je kaj; Weiss Mih., o katerem se mora pokazati, ali je bel ali pa črn; Sollag (slov. Solak), je še najboljši v tej družbi; Gosák Fr., gladek kot riba in mehke kot šiba; Spitzl Jož. stareji, kterega že bralci itak poznajo, ker ga je neki dopisnik v 20. števil. „Gospodarja“ sicer špicasto, pa dobro opisal. Povemo le, da je z načelnikom v zarodbini, kar je včasih dobro. Svojim rojakom in vrstnikom pa rečem: Dokler vam voda v usta ne teče, se ne boste spametovali! Tržani naj skrbé za se, mi kmetje imamo dosta prebrisanih glav, da bi si izvolili zastop, ki pozna naše potrebe in po tem spoznanji tudi ravnal.

Od Marije Snežnice v Slov. gor. Binkoštni pondeljek je bil pri neki pobožni udovi blagoslovljen lep nov križ, ki stoji na meji treh duhovnij, zatorej se je mnogo ljudstva iz vseh krajev svečanosti udeležilo. — Majnik je na koncu pri nas skoro s zimskim repom zavihnil; po grabah je bil velik mraz, po sosednih planinah se je videla nova bela odeja, po murskem polju okoli Cmureka je mraz koruzo, krompir itd. zlo poškodoval. Sadja se ne kaže nič preobilno. Sliv celó malo. — Te dni se je tukaj potepal tudi stekel pes, ki je 3 otroke in več živadi ogrizel. Če bi se kje zopet taka nesreča zgodila, Bog varuj krv, iz rane tekočo, ustaviti ali rano

zavezati, marveč se mora skrbeti, da kri vedno teče iz rane, dokler se zdravnik ne pokliče.

Z gornje Radgone, 9. junija. — Tudi volitev občin v okrajni zastop je končana. Borba je bila strašanska; ni jej para na vsem Slovenskem. Trajala je od desetih pred poldnevom do šestih zvečer. Trikrat so morali voliti in slednjič so zadnjega še le srečkanjem odločili. Sreča je zadela vrlega narodnjaka. Volitev ni ravno najslabše izpala. Izvoljenih je nekoliko izvrstnih, sploh pa vrlih kmetovalcev, razve enega, ki je bil siloma potisnjen med izvoljene. Da se ni vse po volji izšlo, kriva je bila komisija, ktera je bila po polovici sestavljena iz nasprotnikov. Med drugim je pa še liberalno-nemčurska stranka kmete neznano terorizirala (posiljevala). Posebno veliko truda sta si storila Petrovška učitelj Erzenjak in Kvas, ki sta volilce tje do volilne sobane s svojimi sitnostmi nadlegovala. Vsakako bodo narodnjaki zoper to volitev na merodajnem mestu vložili protest in pritožbo zaradi nepostavnosti, katere so se pri njej godile.

Od sv. Jerneja pri Ločah, 26. maja. (Ljudstvo potepuhom izdano.) Kar je „Slov. Gospodar“ v listu od 15. majnika št. 20. iz naših krajev poročal, je žalostno, še bolj pa, da takih hudobij in nesreč konca ni.

Se ni dolgo, kar so tatovi pri nekem dobrem kmetu v shrambo z mesom in žitom vdrali. Ko jih gospodar začuje, vzame nabito puško, leti vun in ustrelj proti mestu, kjer je lamanje slišal, nevedši, ali je kaj zadel ali ne, kajti ni bilo najti sledu. Tatovi potem zbežijo. Nevoljni, da jim ni šlo po sreči, pridejo tretji večer zopet do hiše, ter ropotajo in kličejo gospodarja, naj pride vun, da mu bodo nekaj povedali. Pa on čuti nevarnost in ne gre spod strehe, potem pa grejo obljubivši mu, da ga bodo že dobili, in gredé po poti streljajo. —

Ravno tako delajo voglarji in ponočni tovariši, kojim nobena noč ni pretemna in nobena parna provisoka. In če jih gospodar začuje ter jih gre odganjat in branit ženstva, grédó nekoliko od strehe, ter ga kličejo, naj k njim bližej pride, in ga s strelom pozdravijo.

In kjerkoli se fantini nekoliko sporečejo, se stepó, in zdajci je v rokah nož ali pa pistola, kakor v nedeljo na sv. Florijana v tukajšni gostilnici, kamor so prišli fantje pit. Eden, na kterega so že delj časa srd imeli, pride vmes, in ker čuti nevarnost, jo koj potegne, drugi pa skoči za njim. Ko pridirjata kakih 100 korakov od hiše, se hudobnež obrne, vzeme iz žepa pistolo, in v nasprotnika ustrelj, pa k sreči ga ni zadel. Bode li taka pravica zdaj na svetu vladala? Zato pa pravimo, da bi bilo dobro, naj bi se ne le puškarji, nego tudi trgovci in prodajalci strelne robe pod ogled spravili, in strelnega prahu, kapič in svinčnjakov nobenemu prodavati ne smeli, razun kdor prinese izkaznico orožja (Waffenpass), ali

pa dovoljenje od kake uradnice, za kaj da bo strelivo rabil. Tako bi se morebiti sčasoma nesrečam v okom prišlo, v tem ko zdaj hudobnežem človeško življenje čisto nič več ne velja. Če se jim količkaj zameriš, ti zažugajo z umorom, rekoč: Kaj mi pa je potem, ako pridem dve ali tri leta v zapor, saj mi je boljši nego doma, ker mi ni treba skrbeti ne za živež, niti za streho. Tako hudoben duh liberalizma ljudi pači in lumpe dela, liberalna pravica pa lumpe ob naših stroških lepo redi, namesto da bi se jim z batom in trdim vsakdanjskim postom pamet vcepovala ter bi se ne več ječe veselili.

Za poduk in kratek čas.

Gospóski frajmavrar, pa kmečki kristjan.

„Veliko lažnijvih prerokov bo
ustalo in jih bodo veliko zape-
ljali.“ Mat. 24, 11.

I.

Frajmavrarski shod.

Lepe so slovenske gorice, vredne da jih slovenski rojaki prihranimo slovenskim potomcem. — Po prijaznih dolih šumljajo pohlevni potočiči, ki napajajo zelene travnike. Za travniki pridejo rodovitne njive, bogati sadunosniki, vrti in bele zidane hiše. — Više, zlasti po severnih straneh, raste košato bukovje. Okroglaste griče in vrhe pa preljubo ovija in krije zlahtna vinska trta. Iz teh prijaznih gričev uživaš na vse strani več ali manj razširjen, mičen, krasen, mnogokrat zelo velikansk razgled — po Štajarskem, pa tudi v sosedno Ogersko, Hrvaško in Koroško. Posebno veličastno kipijo v nebó visoke glave koroških gorá, ter človeka na pohod mičejo in vabijo, kakor znana pesem veli:

„Na goré na goré
Na strme vrhé,
Me kliče in miče
In vabi sreé!“

Enako se je godilo leta 187— pisatelju ovih vrstic. Želje potovati med čistiljivo pragorje, ki toliko ponosno gleda na ponižne slovenske gorice, postanejo sklep in djanje. Takoj sem se pobral v Maribor na železnico. Urno je začelo drdrati kraj dereče Drave vedno više in više na Koroško, mimo roglaste Peče in zobatega Obira na eni in mimo ponosne Golice in košate Svinečke gore na drugi strani, skozi prijazni Celovec v mnogotržni Belak. Tukaj si gradijo trije sosedni narodi svoje meje: laški, nemški in slovenski, — a ubogi Slovenec gradi naj slabše. Vedno dalej ga porivajo nazaj in mu jemljejo starodavno last. Od Belaka naprej proti Tirolskemu in Solnograškemu utihne popolno ljuba slovenska govorica. Rodi, in kot ajdovi žganci debeli nemški glasovi ti evokajo iz ust ljudi, katere srečavaš. Le imena vodá, gorá

in človeških naselišč ti kažejo, da so kraj peneče Bele tijan do Velikega Zvona nekdam Slovenci prebivali. Pot namreč pelja med visokim Polnikom in rebrastim Sadnikom po globoki dolini skozi Gornje-Belane, Močice, Trojane in Dol, do sv. Krvi na podnožji Velikega Zvona — najviše gore na Avstrijskem. Glavo mu krije večer sneg in rebra mu ovijajo orjaške ploše svetlega ledá. Blizo 13000' t. j. trikrat više od našega Pohorja ti visoko proti nebu moli in se v jasnem solncu lesketa kot najčastitljiviši — velik altar. Sosedni bregovi so mu le primerni svečniki. Ti se lepo po malem znižujejo na vse strani, tudi proti našim Slovenskim goricam sem dol. Naposled se pa popolno pozgubé in zravnaajo v veliko ogrsko planjavo. Enaka je tudi na nam nasprotni strani. Tudi na oni strani prihajajo iz prva visoke gore vedno pohlevniše in konečno prenehajo v velikem bavarskem polji. Po tem rodovitnem polji prebiva veliko ljudi po čednih vaséh in lepih mestih n. pr. Augsburg, Regensburg, Freising ali Brezje in Monakovo ali München. Sicer bi ti zdaj rad popisal ova mesta, zlasti glayno mesto Monakovo; ali tega zdaj ne utegnem. Čas je, da že s povestjo začnem. Le toliko še dostavim, da se v tem mestu dobro je in pije in snažno stanuje za čuda malo denarja. Na dalje imaš ondi veliko prekrasnih cerkvá, okusno zidanih palač in toliko lepih umetnih reči, slik in podob vsake vrste, da iz vsega sveta ljudje prihajajo si jih nagledovat. Tudi nisem v nobenem mestu toliko pobožnih katoličanov med mestjani našel, kakor v Monakovem. Ali zraven teh je tudi veliko režečih liberalcev in potuhnjenih frajmavrarjev. Tudi odpadenec Dörlinger, ki se je Nemcem hotel za papeža vsiliti, je tukaj doma. Iz tega mesta pelja široka bela cesta v mesto Freissing ali Brezje. Iz tega mesta so nekdam kristjanski misijonarji na Slovensko zahajali. Kake četrt ure hodá zunaj mesta, tik omenjene steze, je precej širen ograd ali vrt, sred vrta pa veliko zidano poslopje. Iznad ostrešja se mu sveti velika pozlačena krogla: „Svetovo jabelko“. Hiša ima visoka jasna okna z dragocenimi šipami iz brušenega stekla. Okolica je prijazna in vesela. In vendar človeka, prišedšega v ta kraj, nekaki strah popada. Vrt ti zagraja visoko in močno obzidje. Železna, križevata vrata so vedno zaklenjena. Ni videti človeka, ni slišati žive duše; tiho je, kakor da bi bilo vse pomrlo. Le tedaj pa tedaj v letu in sicer pozno v temni noči se tukaj vzbudi nekako skrivnostno gibanje in življenje. (Dalje.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V saboto 7. t. m. se je ruski cesar zopet iz Dunaja odpeljal in seer na Nemško v toplice Ems. Pravijo, da so ga na Dunaji po vseh stezah čuvali policaji, uniformirani in